

och bodde de sista åren hos en kvinnlig bekant (han gifte sig aldrig) i huset Odensnäs, bara någon kilometer från Ledbergs kyrka nordväst om Linköping där han också är begravd.

Den kvartett vi här ska få höra uppfördes första gången i Linköping 1834.

Stig Jacobsson

Finlandssvenske **Bernhard Henrik Crusell** föddes 15 oktober 1775 i Nystad. Han fick sina första musiklektioner vid åtta års ålder av en pensionerad militärmusiker från Nylands regemente. 1791 flyttade Crusell till Stockholm där han hade basen för sin musikaliska verksamhet resten av livet. Där lärde han sig noter samt språk som tyska och italienska. Han studerade hos Franz Tausch i Berlin, och i Paris började han komponera. Crusell var försteklarinettist i Hovkapellet 1793–1833 och blev där förste kammarmusicus. År 1818 utnämndes han till musikdirektör vid första och andra livgrenadjärregementet i Linköping.

Av hans kompositioner är idag verken för klarinett mest kända, framför allt de tre klarinettkonserterna, men även klarinettkvartetterna. På sin tid var sångerna till texter av Tegnér mycket uppskattade, även av skalden själv. Crusells tonsättningar av sånger ur Frithiofs saga blev mycket populära och sjöngs långt efter hans död bland allmogen. Hans sångspel Den lilla slavinnan, baserat på Tusen och en natt, framfördes 34 gånger på Kungliga Teatern under åren 1824–1838, men är sedan länge borta från repertoaren. För manskör skrev Crusell bland annat Hell dig, du höga Nord, som fortfarande framförs då och då. Han översatte också framgångsrikt libretton till kända operor, som Barberaren i Sevilla och Figaros bröllop.

Crusell var en firad virtuos på klarinett känd i hela Europa.

Bernard Andrès är en fransk harpist och kompositör. Han undervisar i harpa och har skrivit flera harpskolor. Han är dessutom soloharpist i Orchestre Philharmonique de Radio-France. Han har skrivit en mängd verk för sitt instrument, både soloverk och i olika instrumentkonstellationer, och även för keltisk harpa.

Sista konserten för våren i TonArt-serien, 5 maj, bjuder på svenska roman-ser med mezzosopranen Johanna Rudström och pianisten David Huang.
www.linkopingkammarmusik.se

Virtuos harpa

Prattékvartetten

Delphine Constantin Reznik – harpa

Roman Reznik – fagott

Anna Mia Larsson – valthorn

Dan Larsson – klarinett

Baptistkyrkan

24 mars 2024 kl. 16.30

Konserten ges med stöd av Kultur- och fritidsnämnden i Linköping, Statens kulturråd, Sensus studieförbund och Scandic Frimurarehotellet samt i samarbete med Stiftelsen Östgotamusiken.

Program

- Bernhard Henrik Crusell** 1775–1838 *Konsert-trio för klarinett, fagott och horn* (1816)
Poco adagio
Allegro moderato
Andantino
Allegro

Solostycke för harpa
- Gioacchini Rossini** 1792–1868 *Canzone del Salice* ur *Othello* för fagott och harpa
- Bernard André** f. 1941 fyra satser ur *Chants d'arrière-saison* för valthorn och harpa
- Ludwig van Beethoven** 1770–1827 *Duett nr 3 för klarinett och fagott*
Allegro sostenuto
Aria con variazioni (Andantino con moto)
Allegro assai
-
- Anton Edvard Pratté** 1796–1875 *Kvartett för harpa, klarinett, horn och fagott* op. 154
Allegro maestoso, Allegro moderato e cantabile
Scherzo. Con vivo
Andante sostenuto
Rondo finale. Allegro vivace

Anton Edvard Pratté föddes troligen den 22 november 1796 i en liten böhmisk stad som hette Haida, inte långt från den nordliga gränsen. Idag heter staden Nový Bor. Som barn följde han med sin far på långa turnéer runt om i Europa. Fadern drev en marionetteater som blev mycket uppskattad. Mellan pjäserna fick gossen spela på sin "Davidsharpa", som det står i samtida recensioner. Sannolikt besökte de Sverige första gången 1807, då man bland annat gav föreställningar i Linköping och Norrköping.

Men knappt tio år senare, när Anton Edvard var arton år, stod han inte ut längre. Hans far var hetsig och grym, och han misshandlade sin son så många gånger att Anton Edvard under ett uppehåll i Danmark flydde. Han befinner sig under radarn ett par år, så han levde mycket fattigt. Men så dyker han upp som virtuos på harpa i Sverige. Han stannar här under resten av sitt liv, utom när han ger sig ut på konsertresor i Europa.

Han gav otaliga konserter. Recensionerna är över lag alltid positiva, många gånger i översvallande ordalag. Han spelade mestadels egna verk, av sådana finns bevarade ett 80-tal, för ensam harpa, för kammarmusikensembler med harpa och soloverk med orkester. Han skrev också en del orkesterverk där harpa inte förekommer.

Att denna musik förblivit okänd beror till största del på att det bara var han själv som kunde spela den, och han bevarade noterna som sin egen egendom. När han avled var det ingen som kunde föra traditionen vidare. Musiken hamnade i arkiv och har sedan legat där ospelad tills Norrköpingssymfonikernas soloharpist Delphine Constantin-Reznik i sin jakt efter svensk harpmusik stötte på hans namn.

Han hade ytterst sällan en fast adress. Ofta uppehöll han sig på herrgårdar och gods i Värmland och Östergötland, där han också undervisade barnen i musik. Under några säsonger i mitten av 1830-talet var han ledare för Norrköpings Musiksällskap, en föregångare till dagens Symfoniorkester.

Att han var en musiker och personlighet som väckte uppmärksamhet och som man högaktade bevisas av att han valdes in som ledamot av Kungliga Musikaliska Akademien 1850, och av att han erbjöds tjänsten som soloharpist i Kungliga Hovkapellet – något han tackade nej till, förmodligen av rädsla för att bli bofast, men också för att han kanske siktade på en internationell position.

Anton Edvard (Antoine Edouard) Pratté blev nära 80 år gammal